

SERVEIS PÚBLICS
D'ACCIÓ SOCIAL
DE CATALUNYA, S.L.

PLA ANTIFRAU

SUMAR SERVEIS PÚBLICS D'ACCIÓ SOCIAL DE CATALUNYA MP, SL

Índex

1.	Introducció.....	3
1.1.	Estructura del document.....	5
2.	Objectiu, àmbit d'aplicació i vigència del Pla.....	7
2.1.	Àmbit d'aplicació.....	7
2.2.	Vigència del Pla.....	7
2.3.	Difusió del contingut del pla.....	7
3.	Òrgan que ha de vetllar pel compliment del present Pla: El Comitè antifrau.....	9
3.1.	Definició i funcions.....	9
3.2.	Composició.....	10
3.3.	Règim de reunions.....	10
4.	Diagnosi de la situació actual: avaluació de riscos.....	12
5.	Procediment per al tractament del possible conflicte d'interès.....	19
5.1.	Mesures relacionades amb la prevenció del conflicte d'interès.....	19
5.2.	Mesures relacionades amb la direcció i la gestió del conflicte d'interès.....	23
6.	Mesures per evitar el doble finançament.....	25
7.	Mesures per a la lluita contra el frau.....	26
7.1.	Mesures de prevenció.....	27
7.2.	Mesures de detecció de frau i corrupció.....	29
7.3.	Mesures de correcció i persecució.....	31

---

1. Introducció

El Consell Europeu va aprovar, en data 21 de juny de 2020, la creació del programa NextGenerationEU (NGEU), un instrument extraordinari i sense precedents que té com a finalitat contribuir a la reconstrucció dels membres de la Unió Europea després de la irrupció de la pandèmia COVID-19 i dels efectes econòmics, socials i sanitaris que va provocar. A més, l'instrument ha de servir per impulsar la transició ecològica i digital dels països de la Unió Europea.

El Reglament 2021/241, de 12 de febrer de 2021, del Parlament Europeu i del Consell, anomenat Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR), és el nucli del Fons de Recuperació. Està concebut per recolzar la inversió i les reformes dins dels estats membres per aconseguir una recuperació sostenible i resilient, tot promovent les prioritats ecològiques i digitals de la UE.

El MRR té quatre objectius principals: promoure la cohesió econòmica, social i territorial de la UE; enfortir la resiliència i la capacitat d'ajust dels Estats Membres; mitigar les repercussions socials i econòmiques de la crisi de la COVID-19; i recolzar les transicions ecològica i digital. Tots ells van dirigits a restaurar el potencial de creixement de les economies de la UE, fomentar la creació d'ocupació després de la crisi i promoure el creixement sostenible.

A nivell estatal, els fons MRR s'han vehiculat a través del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), que estableix les fites i els objectius d'estricta compliment, i que va ser aprovat de forma definitiva per la Comissió Europea el passat 16 de juny de 2021.

El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència espanyol basa en 4 eixos transversals que es vertebren en 10 polítiques palanca, dins de les quals es recullen trenta components, que permeten articular els programes coherents d'inversions i reformes del Pla:

- la transició ecològica.
- la transformació digital.
- la cohesió social i territorial.
- la igualtat de gènere.

El Reial Decret Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, estableix mesures per tal de que les Administracions Públiques adaptin els procediments de gestió i el model de control per poder fer efectives les iniciatives plantejades en el PRTR.

El Reglament 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, d'acord amb el principi de bona gestió financera, obliga els estats membres a incloure, en els PRTR que presentin, el disseny d'un sistema que contempli mesures adequades per protegir els interessos financers de la UE, incloent-hi la prevenció, detecció i correcció dels conflictes d'interès, la corrupció i el frau en la utilització dels fons atorgats.

En aquest sentit, l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, estableix el sistema de gestió que ha de servir per facilitar la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als Serveis de la Comissió Europea. En ella, desenvolupa la necessitat de que tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un "Pla de Mesures Antifrau" que contingui, almenys, tres actuacions: l'avaluació del risc de frau, l'emplenament de la "Declaració d'Absència de conflicte d'Interessos" (DACI) i la disponibilitat d'un procediment per abordar els conflictes d'interès. L'Ordre deixa en mans de cada entitat l'elecció de les actuacions idònies que vulgui adoptar, malgrat apuntar la necessitat de que els plans continguin la informació següent:

- Una estructura de les mesures adoptades, seguint les fases del "Cicle antifrau": prevenció, detecció, correcció i persecució.
- Preveure la realització d'una avaluació del risc, impacte i probabilitat de risc de frau en els processos clau de l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència i la seva revisió periòdica, bianual o anual segons el risc de frau i, en tot cas, quan s'hagi detectat algun cas de frau o hi hagi canvis significatius als procediments o al personal.
- Definir mesures preventives adequades i proporcionades, ajustades a les situacions concretes, per reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable.
- Preveure l'existència de mesures de detecció ajustades a les senyals d'alerta i definir el procediment per a la seva aplicació efectiva.
- Definir les mesures correctives pertinents quan es detecta un cas sospitós de frau, amb mecanismes clars de comunicació dels indicis de frau.
- Establir processos adequats per al seguiment dels casos sospitosos de frau i la corresponent recuperació dels Fons de la UE gastats fraudulentament.
- Definir procediments de seguiment per a revisar els processos, procediments i controls relacionats amb el frau efectiu o potencial, que es transmeten a la corresponent revisió de l'avaluació del risc de frau.
- Específicament, definir procediments relatius a la prevenció i correcció de situacions de conflictes d'interès d'acord amb el que estableixen els apartats 1 i 2 de l'article 61 del Reglament Financer de la Unió Europea. En particular, caldrà establir-se com a obligatòria la subscripció d'una Declaració d'Absència de Conflictes d'Interès per qui participi als procediments d'execució del PRTR, la comunicació al superior jeràrquic

de l'existència de qualsevol potencial conflicte d'interessos i l'adopció per aquest de la decisió que, en cada cas, correspongui.

En tant que l'empresa SUMAR, Serveis Públics d'Acció Social de Catalunya M.P., S.L. (en endavant SUMAR) és òrgan executor de fons provinents del PRTR i està compromès plenament amb els principis que recull la normativa en matèria d'integritat, ha redactat el present Pla de Mesures Antifrau, amb l'objectiu de recollir les mesures de prevenció, detecció, correcció i persecució i l'avaluació dels riscos per a prevenir el frau, alhora que també contempla el procediment a seguir per al tractament dels possibles conflictes d'interès. La creació del document s'ha fet amb la premissa de que no n'hi ha prou amb la seva aprovació; l'entitat i totes les persones que la integren hauran de prendre consciència de la seva importància i posar-ho en pràctica a tots els nivells de l'organització.

Per a la seva elaboració, s'han tingut en compte les directrius estipulades a l'Ordre HFP/1030/2021 i a l'Ordre HFP/55/2023, juntament amb la corresponent "Guía para la aplicación de medidas antifraude en la ejecución del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia" del Servicio Nacional de Coordinación Antifraude, així com les directrius europees que la motiven.

1.1. Estructura del document

El Pla de SUMAR és l'eina que, des del moment de la seva aprovació, servirà com a guia per a l'actuació en matèria d'antifrau. Tal i com s'explica en els propers apartats, la seva implementació ha de servir com a punt central de la lluita contra el frau i la corrupció.

L'estructura del Pla és la següent:

- Objectiu del pla.
- Definició del seu àmbit d'aplicació.
- Establiment de la vigència del document.
- Presentació i regulació del Comitè Antifrau, que és l'òrgan que vetllarà per la correcta aplicació del pla i aglutinarà totes les qüestions relatives a la lluita antifrau.
- Establiment de la matriu de riscos que s'utilitzarà per a l'anàlisi de la situació i descripció del seu funcionament.
- Establiment del procediment per al tractament del possible conflicte d'interès.
- Establiment de les mesures per a la prevenció del doble finançament.
- Establiment de les mesures per a la lluita contra el frau.

A més, es compta amb els annexes següents:

- Annex I: Model de declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI).
- Annex II: Banderes vermelles en la lluita contra el frau.
- Annex III: Declaració institucional sobre la lluita contra el frau.

SERVEIS PÚBLICS
D'ACCIÓ SOCIAL
DE CATALUNYA, S.L.

2. Objectiu, àmbit d'aplicació i vigència del Pla

L'objectiu d'aquest document és establir els mecanismes i procediments de control i actuació que han de regir en matèria de prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès dins SUMAR.

Aquest pla ha de permetre, per una banda, garantir i declarar que els fons provinents del Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR) s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables. Per l'altra, ha de contribuir a fomentar les bones pràctiques en la matèria dins de tot l'àmbit d'aplicació, fent-ne difusió i garantint una aplicació transparent i adequada a la normativa.

Les mesures antifrau que contempla giren al voltant dels quatre elements clau del "cicle antifrau": prevenció, detecció, correcció i persecució. El pla també regula l'organisme que ha de vetllar per a la seva aplicació, el Comitè Antifrau.

2.1. Àmbit d'aplicació

El pla serà d'aplicació al personal i òrgans de SUMAR. Així, les persones contractades vetllaran pel seu compliment i actuaran en tot moment conforme els més alts nivells d'integritat, ètica, objectivitat, rendició de comptes i honradesa. Aplicaran també les mesures de prevenció, detecció, correcció i persecució corresponents al cicle antifrau establertes en el mateix pla i en els annexes que el complementen.

2.2. Vigència del Pla

Aquest pla és un document dinàmic, sotmès a revisions i actualitzacions de contingut de manera periòdica. S'anirà actualitzant a mesura que sorgeixin novetats significatives en les eines per gestionar els riscos inherents a la gestió i execució dels fons Next Generation. També en el cas que durant les avaluacions periòdiques o motivades que es realitzin al llarg d'aquest període es detectessin possibles situacions que suposessin un risc de situació de frau o conflicte d'interès, caldria actualitzar aquest document amb les noves mesures que s'adoptessin. En aquest sentit, es considera que el pla no és una eina rígida, sinó que s'anirà adaptant a les situacions que es vagin produint.

2.3. Difusió del contingut del pla

El Pla de Mesures Antifrau serà publicat a la pàgina web de SUMAR i posat a disposició de tot el personal, especialment a les persones treballadores als Serveis Centrals encarregades de la gestió i contractació en el marc de projectes finançats amb fons Next Generation.

3. Òrgan que ha de vetllar pel compliment del present Pla: El Comitè antifrau

---

3.1. Definició i funcions

El Comitè Antifrau de SUMAR és l'òrgan encarregat del disseny de l'estratègia de lluita contra el frau i, per extensió, fer el seguiment del Pla Antifrau, actualitzar-lo i avaluar el seu resultat. Actuarà amb autonomia i independència.

Les seves atribucions són les següents:

- La supervisió i avaluació del funcionament regular i de la correcta aplicació de les mesures de prevenció, detecció i correcció en relació amb els riscos que afecten a l'execució del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, inclosa l'avaluació de riscos, detectant vulnerabilitats i proposant accions.
- La supervisió de l'eficàcia dels controls interns de gestió o de nivell 1 desenvolupats en relació amb el frau, la corrupció, els conflictes d'interès i el doble finançament amb la finalitat de proposar millores o adaptacions a les noves necessitats sorgides.
- Analitzar i avaluar aquelles àrees, situacions o casos que suposin un especial risc que es posin en el seu coneixement, i establir directrius i recomanacions per millorar-lo.
- Verificar la correcta aplicació dels procediments de gestió de conflictes d'interessos.
- L'assessorament a les unitats que exerceixen les funcions de control intern de gestió i d'avaluació de riscos per al millor compliment normatiu, dels objectius i de les mesures antifrau en general.
- Garantir que es duen a terme les avaluacions periòdiques sobre el risc establint criteris i directrius generals actualitzades per fer-ho.
- La comprovació de l'existència de documentació suport dels controls interns realitzats i de l'avaluació de riscos i el seguiment de la implementació de mesures correctores en matèria antifrau.
- Informar de les accions a implementar o recomanacions per a la millora de la política antifrau al Consell d'Administració.
- Participar o establir directrius en l'elaboració del sistema de gestió intern i en l'avaluació de riscos en relació amb, per exemple, la distribució i l'establiment de funcions i responsabilitats, l'elaboració i revisió dels plans d'acció que hagin de dur a terme a diferents àrees o departaments.
- Garantir que el personal disposa dels coneixements i rep la informació necessària per poder dur a terme, en el seu àmbit específic d'actuació, les accions que

procedeixin en relació amb els riscos de frau, corrupció, conflictes d'interès i de doble finançament.

- Garantir que existeix un procediment clar, difós entre el personal, per a la comunicació dins i fora de l'entitat dels casos que incorren en riscos de frau, corrupció, conflictes d'interès i doble finançament.
- Assegurar-se que els fets es remeten als organismes competents per al seu coneixement i sanció quan es detectin fets que puguin ser constitutius d'infraccions penals o administratives.
- Assegurar-se que s'ha posat en marxa un procediment de seguiment d'aquells casos que han estat comunicats als òrgans competents als quals es fa referència a l'apartat anterior, així com per a la recuperació dels fons de la Unió gastats fraudulentament.
- Ser la unitat o l'autoritat de contacte en matèria antifrau.
- Si es requereix, elaborar un informe en el cas de que s'identifiqui risc de conflicte d'interès en la utilització de l'eina de detecció MINERVA.
- Validar els models de documents necessaris per a la prevenció, la detecció, la correcció i la persecució del conflicte d'interessos, el frau i la corrupció i la documentació de les actuacions relacionades.

El comitè emetrà informes de manera periòdica sobre l'estat de les polítiques antifrau i sobre els resultats de les avaluacions realitzades.

3.2. Composició

La designació de les persones que formen el comitè es realitzarà mitjançant resolució del Consell d'Administració.

Aquestes són les que ocupin els càrrecs següents:

- Director d'Operacions.
- Director d'Administració i Finances.
- Directora Jurídica.
- Responsable de l'Àrea Jurídica.

3.3. Règim de reunions

El comitè es reunirà de manera ordinària amb caràcter anual. Es podrà reunir amb caràcter extraordinari quan algun dels seus membres ho sol·liciti.

La directora jurídica o la persona que en delegui les funcions serà l'encarregada de realitzar les convocatòries de les reunions, amb una antelació de 48 hores com a mínim.

El comitè es considerarà vàlidament constituït si hi són presents la meitat més un dels seus membres. Els acords s'adoptaran per majoria simple dels membres assistents.

L'acta resultant de les reunions haurà de ser aprovada per tots els membres del comitè o bé en la mateixa reunió o en la reunió següent a la celebració d'aquesta.

4. Diagnosi de la situació actual: avaluació de riscos

Per poder dissenyar mesures antifrau proporcionades i eficaces, és necessària l'avaluació del risc de frau en els processos clau de l'execució del PRTR que serà objecte de revisió periòdica.

Aquesta actuació que està orientada a la detecció de condicions que poden indicar l'existència d'incentius, pressions o possibilitats que les persones es vegin implicades en frau o altres irregularitats, es configura com una actuació obligatòria per a aquest òrgan a l'article 6.5.c) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.

Es realitzen dos procediments d'autoavaluació: el primer correspon a l'estàndard mínim que es fixa a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, i el segon resulta de la utilització de l'eina facilitada per part de la Comissió Europea en el document *Avaluació del risc de frau i mesures contra el frau eficaces i proporcionals, orientacions per als estats membres i les autoritats del Programa de Fons Estructurals i d'Inversió Europeus (EGESIF_14-0021-00)*.

4.1. Avaluació de l'estàndard mínim

D'acord amb l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, el qüestionari relatiu amb l'avaluació de l'estàndard mínim és el següent. En funció del contingut, s'ha elaborat el present Pla de Mesures Antifrau.

Pregunta	Grau d'assoliment			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?				
2. Es constata l'existència del Pla de mesures antifrau corresponent en tots els nivells d'execució?				
Prevenció				
3. Disposa d'una declaració, al nivell més alt, on es compromet a lluitar contra el frau?				
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que passin i es revisa periòdicament?				
5. Un codi ètic es difon i s'informa sobre la política d'obsequis?				
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i faciliti la detecció del frau?				

7. S'ha fet un procediment per tractar els conflictes d'interessos?				
8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per a tots els intervinents?				
Detecció				
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i han estat comunicats al personal en posició de detectar-los?				
10. Es fan servir eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?				
11. Hi ha algun mitjà perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?				
12. Hi ha alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?				
Correcció				
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?				
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?				
Persecució				
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decidora o a l'Autoritat Responsable, segons escaigui?				
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la Unió Europea o davant de la fiscalia i els tribunals competents?				
Subtotal punts.				
Punts totals.				
Punts màxims.				
Punts relatius (punts totals/punts màxims).				

4.2. Avaluació de riscos

Com a norma general, es realitzaran autoavaluacions de manera anual, tot i que podrà ser biennal si el nivell dels riscos identificats és molt baix i durant l'any anterior no es va informar de casos de frau, corrupció, conflictes d'interès o doble finançament. L'avaluació també es realitzarà quan s'hagi detectat algun cas de frau o quan es produeixin canvis significatius en els procediments o en el personal. Es mantindrà una actualització dels mapes de manera anual, per tal de revisar si la probabilitat d'ocurrència dels riscos ha patit alguna variació o si es podria incloure algun nou risc a la integritat, i determinar si el nivell de risc s'ha reduït o ha augmentat.

El procés d'avaluació serà el següent:

4.2.1. Fase d'identificació dels procediments susceptibles de risc

El Comitè Antifrau de SUMAR, tenint en compte la naturalesa i les característiques de la seva pròpia organització, ha establert que els procediments que presenten un risc de frau en relació amb l'execució de fons provinents del PRTR són els relacionats amb la **contractació pública**, i per tant totes les àrees que intervenen d'alguna manera en aquests es veuran incloses en les mesures recollides en aquest pla.

4.2.2. Fase de quantificació dels procediments susceptibles de risc

Un cop identificats els procediments susceptibles de risc, es procedeix a la seva quantificació, en 5 fases diferents. Per a fer-ho, s'utilitzarà l'eina d'avaluació de riscos proposada per el Sistema Nacional de Coordinació Antifrau, en el document *Guía para la aplicación de medidas antifraude en la ejecución del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia*. El full de càlcul proporcionat ofereix la opció no només d'avaluar els procediments relacionats amb la contractació, sinó que també inclou els corresponents a l'atorgament de subvencions, als convenis i als encàrrecs a mitjans propis.

A la matriu utilitzada hi consten les indicacions per a la seva correcta complementació, i a continuació s'apunten els conceptes clau.

Els passos fonamentals per a l'ús de l'eina són els següents:

1. L'estimació quantitativa del risc que es produeixi un tipus de frau, corrupció, conflicte d'interès o doble finançament determinat, basada en la valoració de la probabilitat i del impacte (risc brut).
2. La valoració de l'eficàcia dels controls que té actualment l'empresa en marxa per pal·liar el risc brut.
3. La valoració del risc net, després de tenir en compte l'efectivitat i l'efecte dels controls que hi pugui haver en marxa (és a dir, la situació tal com és al moment de l'avaluació).
4. La valoració de l'efecte sobre el risc net que poden tenir els controls atenuants que es planegi establir.
5. Valoració del risc objectiu, és a dir, del nivell de risc que es considera admissible després de la posada en marxa de controls efectius.

L'eina d'avaluació té un caràcter semafòric, classificant cada risc a acceptable (verd), significatiu (groc) o greu (vermell), i l'equip d'avaluació ha d'emplenar només les caselles en gris.

- 4.2.2.1. **Determinació del Risc Brut.** El risc brut és el nivell de risc sense tenir en compte l'efecte dels controls existents o previstos en el futur. La quantificació del risc consisteix bàsicament en una combinació de l'estimació de la «probabilitat» del risc (fins a quin punt és probable que passi) i de l'«impacte» del mateix (quines conseqüències pot tenir) des dels punts de vista financer i no financer. Per assegurar la coherència de l'avaluació, en determinar la probabilitat del risc cal establir un horitzó temporal, que en aquest cas pot ser el període de programació de set anys.

- **Impacte del risc brut:** Es puntuarà d'1 a 4, tenint en compte els criteris següents:

	En la reputació	En els objectius
1	Impacte limitat	Una feina addicional que suposa el retard d'altres procediments
2	Impacte mitjà	Es retarda la consecució de l'objectiu operatiu
3	Impacte significatiu (degut a, per exemple, que el caràcter del frau és especialment greu o que hi ha diversos beneficiaris involucrats)	Es posa en perill la consecució de l'objectiu operatiu o es retarda la consecució de l'objectiu estratègic.
4	Investigació oficial de les parts interessades o percepció negativa als mitjans de comunicació.	Es posa en perill la consecució de l'objectiu estratègic.

- **Probabilitat del risc brut:** Es puntuarà d'1 a 4 la probabilitat de que el risc es materialitzi dins dels set anys del període de programació, d'acord amb els criteris següents:

1	Passarà en molts pocs casos
2	Pot passar alguna vegada
3	És probable que passi
4	Passarà amb freqüència

- **Puntuació total del risc brut:** És el resultat de la multiplicació de l'impacte del risc amb la probabilitat del risc. Els riscos queden classificats per la seva puntuació total:
  - **De 1 a 3:** acceptable
  - **De 4 a 6:** significatiu
  - **De 8 a 16:** greu

4.2.2.2. **Controls atenuants actuals.** S'avaluen seguint les preguntes estipulades a l'eina facilitada per la Comissió Europea:

- Hi ha constància de la implementació del control?
- En quina mesura es pot confiar en l'eficàcia d'aquest control?
- Es calcularà l'efecte de la combinació dels controls sobre l'impacte del risc, tenint en compte el grau de confiança en la seva eficàcia.
- Es calcularà també l'efecte de la combinació dels controls sobre la probabilitat del risc, tenint en compte el grau de confiança en la seva eficàcia.

4.2.2.3. **Risc net.** El risc net es refereix al nivell de risc després de tenir en compte l'efecte dels controls existents i la seva eficàcia (és a dir, la situació en el moment de realitzar l'avaluació).

- **Impacte del risc net:** Es puntuarà d'1 a 4, tenint en compte els criteris següents:

	En la reputació	En els objectius
1	Impacte limitat	Una feina addicional que suposa el retard d'altres procediments
2	Impacte mitjà	Es retarda la consecució de l'objectiu operatiu
3	Impacte significatiu (degut a, per exemple, que el caràcter del frau és especialment greu o que hi ha diversos beneficiaris involucrats)	Es posa en perill la consecució de l'objectiu operatiu o es retarda la consecució de l'objectiu estratègic.
4	Investigació oficial de les parts interessades o percepció negativa als mitjans de comunicació.	Es posa en perill la consecució de l'objectiu estratègic.

- **Probabilitat del risc net:** Es puntuarà d'1 a 4 la probabilitat de que el risc es materialitzi dins dels set anys del període de programació, d'acord amb els criteris següents:

1	Passarà en molts pocs casos
2	Pot passar alguna vegada
3	És probable que passi
4	Passarà amb freqüència

- **Puntuació total del risc net:** És el resultat de la multiplicació de l'impacte del risc amb la probabilitat del risc. Els riscos queden classificats per la seva puntuació total:
  - **De 1 a 3:** acceptable. Es considera nivell de risc insignificant o mínim (baix impacte i baixa probabilitat), tenint en compte els controls existents, i en el qual no es preveu cap tractament.
  - **De 4 a 6:** important. Es tenen en compte els costos i beneficis d'emprendre alguna mesura.
  - **De 8 a 16:** greu, intolerable independentment del benefici obtingut de l'activitat i en el qual el tractament de risc és essencial.

4.2.3. Establiment de controls addicionals per a mitigar el risc

La puntuació del risc net obtinguda – tant per a cada risc com per a cadascun dels indicadors de risc –, ha de servir com a referència a l'empresa per prevenir a cada risc identificat el possible frau o la comissió d'irregularitats i, en aquest cas, establir un pla d'acció per incrementar el nombre de controls o la intensitat. Per tant, caldrà incloure a les següents columnes controls addicionals (pla de acció), en funció de la puntuació total del risc net obtinguda en el pas anterior, de acord amb les regles següents:

- Si el risc net total és baix (acceptable), en principi, no caldrà incloure controls addicionals als ja existents, llevat que es consideri que és convenient. Això no obstant, seria recomanable adoptar mesures per millorar o redissenyar els controls existents en el cas dels indicadors de risc concrets que poguessin presentar un risc elevat.
- Si el risc net total és mitjà (significatiu), s'han d'incloure els controls i les mesures addicionals que es preveu aplicar amb indicació de la unitat/persona responsable i del termini per a la posada en pràctica. Es considera adequat un període a mig o curt termini, en funció de la naturalesa de les mesures, havent de tractar-se, en tot cas, d'un termini inferior a un any.
- Si el risc net total és alt (greu), cal incloure els controls i mesures addicionals que s'aplicaran amb indicació de la unitat/persona responsable i del termini per a la posada en pràctica. En cas de risc net alt s'haurà d'actuar de manera immediata, de manera que el termini límit per a l'aplicació dels controls i mesures previstos ha de ser el més reduït possible.

Si bé és la puntuació del risc total net de cada risc (la mitjana dels indicadors de aquest risc) la que determina, principalment, les actuacions a realitzar, la matriu ofereix la puntuació de cada indicador de risc per orientar l'entitat sobre les necessitats de control o cap a on dirigir el pla d'acció. Per tant, cal tenir en compte que els controls i mesures de millora proposats han de dirigir-se a pal·liar els riscos en aquells indicadors de risc concrets en què no existeixen controls o els controls existents no resulten eficaços.

El resultat final de l'avaluació realitzada serà el **risc objectiu**, que és el nivell de risc tenint en compte l'efecte dels nous controls previstos (risc residual), la finalitat de l'avaluació és obtenir un risc objectiu baix ja que en la fase anterior s'han d'haver definit els controls i les mesures addicionals que s'adoptaran per reduir aquest risc a un nivell baix que es consideri tolerable per l'entitat.

Per tant, la puntuació total del risc objectiu resultant haurà de ser acceptable, ja que això implicarà que s'han proposat les mesures i controls mitigadors adequats, i que l'autoavaluació s'ha dut a terme de manera correcta.

Com s'ha indicat, atès que la finalitat és assolir un nivell de risc objectiu acceptable, en el cas que l'exercici d'avaluació no porti a aquest resultat s'hauran d'incrementar els controls

mitigadors que permetin reduir l'exposició al risc, incloent-hi més controls a la fase anterior, sempre enfocats als indicadors concrets on s'han identificat els riscos.

D'altra banda, l'eina calcula automàticament un coeficient que indica el risc total net i el risc total objectiu per a cada mètode de gestió. Aquests coeficients únicament pretenen donar una imatge resumida de la situació que presenta l'entitat davant del risc.

4.2.4. Catàleg de riscos

Els riscos relacionats amb la contractació pública que s'avaluaran mitjançant l'elaboració del mapa de riscos són els següents:

Codi	Denominació del risc
C.R1	Limitació de la concurrència
C.R2	Pràctiques col·lusòries en les ofertes
C.R3	Conflicte d'interès
C.R4	Manipulació en la valoració tècnica o econòmica de les ofertes presentades
C.R5	Fraccionament fraudulent del contracte
C.R6	Incompliments en la formalització del contracte
C.R7	Incompliments o deficiències en l'execució del contracte
C.R8	Falsedat documental
C.R9	Doble finançament
C.R10	Incompliment de les obligacions d'informació, comunicació i publicitat
C.R11	Pèrdua de pista d'auditoria

5. Procediment per al tractament del possible conflicte d'interès

---

S'ha definit un procediment per al tractament dels possibles conflictes d'interès, amb base en la definició de conflicte d'interès de l'article 61 del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió.

Es produeix un conflicte d'interessos quan una persona o una entitat amb responsabilitats en l'execució del pressupost, auditoria o control, o un funcionari o agent d'una institució de la Unió o de les autoritats nacionals a qualsevol nivell vegi compromès l'exercici imparcial i objectiu de les seves funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

S'identifiquen tres tipus de conflicte d'interès:

- **Real**, quan els interessos privats d'un treballador d'una entitat del sector públic local poden influir directament en el seu exercici del deure públic.
- **Potencial**, quan es produeix una situació en que els interessos privats d'un empleat d'una entitat del sector públic local poden provocar una situació de conflicte en una situació que es pot produir en el futur.
- **Aparent**, que es produeix quan, malgrat no hi hagi cap interès particular per part del treballador d'una entitat del sector públic local, es posi en dubte la seva capacitat decisòria sense que finalment es pugui demostrar la sospita.

Els possibles actors implicats en el conflicte d'interessos són:

- Els treballadors que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents als quals s'hagi delegat alguna d'aquestes funcions.
- Els beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar a favor dels seus propis interessos però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos

5.1. Mesures relacionades amb la prevenció del conflicte d'interès

Resulta necessari actuar davant qualsevol situació que es percebi com un potencial conflicte d'interès. Les mesures que s'estableixen per a SUMAR són les següents:

- **Elaboració d'un document específic en relació amb la prevenció, detecció i gestió del possible conflicte d'interès i difusió del mateix entre el personal de l'empresa pública.**

El present document serà posat a disposició del personal de l'empresa, prèvia comunicació mitjançant correu electrònic.

- **Informació sobre el conflicte d'interès.**

A continuació es llisten un seguit d'informacions i recursos sobre els conflictes d'interès:

- Enllaç a la comunicació 2021/C 121/01 de la Comissió Europea "Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos d'acord amb el Reglament Financer"

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=ES)

- El Codi Ètic i de conducta de SUMAR.
- El conflicte d'interessos a la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic:
  - o Article 64: els òrgans de contractació han de prendre les mesures adequades per lluitar contra el frau, el favoritisme i la corrupció, i prevenir, detectar i solucionar de manera efectiva el conflicte d'interessos que puguin sorgir en els procediments de licitació. Aquelles persones o entitats que tinguin coneixement d'un possible conflicte d'interès ho hauran de posar immediatament en coneixement de l'òrgan de contractació.
  - o Article 71: Prohibicions de contractar. No podran contractar amb les entitats previstes a l'article 3 d'aquesta Llei amb els efectes establerts a l'article 73, les persones en les quals concorri alguna de les circumstàncies següents: (...)

g) Estar sotmesa la persona física o els administradors de la persona jurídica en algun dels supòsits de la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat o les normes respectives de les comunitats. Autònomes, de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'Incompatibilitats del Personal al Servei de les Administracions Públiques o tractar-se de qualsevol dels càrrecs electius regulats a la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, en els termes establerts a la mateixa.

La prohibició afecta a les persones jurídiques en el capital de les quals participin, en els termes i les quanties establertes en la legislació

esmentada, el personal i els alts càrrecs a què es refereix el paràgraf anterior, així com els càrrecs electes al servei d'aquestes.

La prohibició s'estén igualment, en ambdós casos, als cònjuges, persones vinculades amb relació anàloga de convivència afectiva, ascendents i descendents, així com a parents en segon grau per consanguinitat o afinitat de les persones a què es refereixen els paràgrafs anteriors, quan es produeixi conflicte d'interessos amb el titular de l'òrgan de contractació o els titulars dels òrgans en què s'ha delegat la facultat per contractar o els que exerceixin la substitució del primer.

- Article 336. Informes específics sobre els procediments per a l'adjudicació dels contractes.

Els òrgans de contractació redactaran un informe escrit sobre cada contracte d'obres, subministraments o serveis o acord marc, subjectes a regulació harmonitzada, així com cada vegada que estableixin un sistema dinàmic d'adquisició, que inclogui almenys el següent:

(...)

- i) Si escau, el conflicte d'interessos detectats i les mesures preses sobre això.

El conflicte d'interessos a la Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions:

- Article 8: Principis generals

(...)

3. La gestió de les subvencions a què es refereix aquesta llei es realitzarà d'acord amb els principis següents:

- a) Publicitat, transparència, concurrència, objectivitat, igualtat i no discriminació.

- Article 13. Requisits per obtenir la condició de beneficiari o entitat col·laboradora.

(...)

2. No podran obtenir la condició de beneficiari o entitat col·laboradora de les subvencions regulades en aquesta llei les persones o entitats en les quals concorri alguna de les circumstàncies següents, llevat que per la naturalesa de la subvenció s'excepcioni per la seva normativa reguladora:

(...)

d) Estar sotmesa la persona física, els administradors de les societats mercantils o aquells que ostenten la representació legal d'altres persones jurídiques, en algun dels supòsits de la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat, de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del Personal al Servei de les Administracions Públiques, o tractar-se de qualsevol dels càrrecs electius regulats a la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, en els termes establerts en la mateixa o en la normativa autonòmica que reguli aquestes matèries.

(...)

4. Les prohibicions contingudes als paràgrafs b), d), e), f), g), h), i) i) de l'apartat 2 i en l'apartat 3 d'aquest article s'aprecien de forma automàtica i subsistirán mentre concorrin les circumstàncies que, en cada cas, les determinin.

- **Declaració d'absència de conflicte d'interessos**

S'estableix l'obligació d'omplir la Declaració d'Absència de Conflictes d'Interès (DACI) per a l'òrgan de contractació unipersonal i membres de l'òrgan de contractació col·legiat, així com membres de l'òrgan col·legiat d'assistència a l'òrgan de contractació que participin en els procediments de contractació a les fases de valoració d'ofertes, proposta d'adjudicació i adjudicació del contracte.

Les declaracions d'absència de conflicte d'interessos es formalitzaran un cop coneguts els sol·licitants dels ajuts o els participants en la licitació en el cas de personal participant als comitès d'avaluació de sol·licituds o d'ofertes i un cop coneguts els beneficiaris dels ajuts o l'adjudicatari del contracte, en el cas del personal que s'hagi d'encarregar del seguiment del contracte/encàrrec/conveni/subvenció o de la gestió econòmica de l'expedient.

En el cas dels òrgans col·legiats, aquesta declaració pot realitzar-se a l'inici de la reunió corresponent per part de totes les persones que hi intervinguin, fent que consti a l'acta.

Igualment, s'estableix l'obligatorietat d'emplenament de la DACI com a requisit a aportar per el/els beneficiaris que, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, hagin de dur a terme activitats que presentin un conflicte d'interessos potencial.

S'adjunta un model de declaració d'absència de conflicte d'interès a l'Annex I.

- **Comunicació a un superior jeràrquic dels possibles intents dels participants al procediment d'adjudicació de contractes o en el procediment de concessió**

d'ajudes d'influir indegudament en el procés de presa de decisions o d'obtenir informació confidencial.

5.2. Mesures relacionades amb la direcció i la gestió del conflicte d'interès

L'adopció de mesures preventives pot no ser suficient pel que es fa necessari establir com detectar el conflicte d'interessos. La declaració per si mateixa no resultaria suficient, en tant que les circumstàncies de les persones afectades poden variar al llarg del procediment.

- En els casos en els que es detecti qualsevol potencial de conflicte d'interès, caldrà comunicar la situació al superior jeràrquic, que confirmarà per escrit si considera que existeix el conflicte. Quan així ho consideri, l'autoritat facultada per procedir als nomenaments o l'autoritat nacional pertinent vetllarà perquè la persona en qüestió cessi tota activitat que tingui a veure amb l'assumpte, podent adoptar qualsevol altra mesura addicional de conformitat amb el dret aplicable.
- Si sorgeix una situació de conflicte d'interès després de la presentació de la declaració inicial, s'haurà de declarar tant bon punt se'n tingui coneixement, sense actuar en el procediment i remetent el cas al superior (que es produeixi aquesta situació no significa necessàriament que la declaració inicial fos falsa).

En tots els casos descrits anteriorment, la persona afectada o qui tingui coneixement del possible conflicte d'interès el remetrà al superior jeràrquic d'aquella, qui haurà d'analitzar els fets amb la persona implicada per aclarir la situació i confirmarà per escrit si es considera que hi ha un conflicte d'interessos. Si és així, ha d'adoptar les mesures que siguin procedents: si escau, sol·licitar a la persona afectada la seva abstenció del procediment o, si cal, apartar a l'empleat de què es tracti mitjançant el procediment corresponent conforme a la legislació aplicable.

En cas que s'hagi comunicat al superior jeràrquic intents dels participants en el procediment d'adjudicació de contractes o en el procediment de concessió d'ajudes d'influir indegudament en el procés de presa de decisions o d'obtenir informació confidencial i es disposi de documentació que així ho acrediti, es posarà la situació en coneixement de l'òrgan de contractació o del concedent de l'ajuda per a l'adopció de les mesures que, conforme a la normativa vigent, siguin procedents.

- Procediment que cal seguir en els casos en què l'existència del conflicte d'interès s'hagi detectat després que hagi pogut produir els seus efectes: s'aplicaria el procediment previst per als supòsits de frau potencial.

Es documentaran els fets produïts i es posarà la situació en coneixement del Comitè Antifrau de SUMAR per a la valoració objectiva i adopció de mesures oportunes. Si escau, es comunicaran els fet si les mesures adoptades als òrgans decisoris de SUMAR, que comunicaran l'assumpte a l'Autoritat Responsable (Secretaria General de Fons Europeus del Ministeri d'Hisenda), la qual podrà sol·licitar la informació addicional que consideri oportuna de cara al seguiment i la comunicació a l'Autoritat de Control (Intervenció General de l'Estat).

6. Mesures per evitar el doble finançament

De conformitat amb l'article 9 del Reglament del MRR, es produeix doble finançament quan les reformes i projectes d'inversió estiguin finançats pel Mecanisme i simultàniament per un altre instrument de la Unió, comprenent tots els programes ja siguin de gestió compartida o directa, sempre que cobreixin la mateixa despesa o cost. Tot i això, el PRTR amplia el concepte de doble finançament a la concurrència de fons procedents de subvencions nacionals amb el finançament del Mecanisme.

SUMAR aplicarà procediments en els casos que així es requereixi que permetin assegurar a tot moment el ple respecte a la normativa relativa als Ajuts d'Estat, així com garantir-ne la absència de doble finançament. En aquest sentit, es realitzarà el següent:

- S'observarà i aplicarà la normativa corresponent en cada cas.
- Es complimentaran les autodeclaracions pertinents en el marc de cada convocatòria finançada amb fons Next Generation
- S'utilitzaran eines de prevenció i detecció de doble finançament, com ara la Base Nacional de Datos de Subvenciones (BNDS)
- D'acord amb l'article 22 del Reglament (UE) 2021/241, les sol·licituds de pagament que es realitzin a la Comissió Europea han de portar adjunta «una declaració de gestió en què s'indiqui que [...] els fons s'han gestionat de conformitat amb totes les normes aplicables, en particular les normes relatives a la prevenció de conflictes d'interessos, del frau, de la corrupció i del doble finançament procedent del Mecanisme i d'altres programes de la Unió Europea, de conformitat amb el principi de bona gestió financera». S'aportarà la declaració de gestió en relació amb la prevenció del frau. La periodicitat s'adequarà al calendari previst.

7. Mesures per a la lluita contra el frau

Es defineixen en aquest document les mesures contra el frau i la corrupció que SUMAR posarà en funcionament, considerant-les efectives i proporcionades, tenint en compte els riscos que s'han detectat.

El frau, d'acord amb la normativa establerta, s'entén de la manera següent:

- a) en matèria de despeses no relacionades amb els contractes públics, qualsevol acció o l'omissió relativa a:
  - i. l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
  - ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o
  - iii. l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels quals van motivar la seva concessió inicial;
- b) en matèria de despeses relacionades amb els contractes públics, quan aquestes estiguin concebudes amb finalitats lucratives per la persona impulsora o un tercer, qualsevol acció o l'omissió relativa a:
  - i. l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
  - ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o
  - iii. l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels quals van motivar la seva concessió inicial i que perjudiqui els interessos financers de la Unió;
- c) en matèria d'ingressos diferents dels procedents dels recursos propis de l'IVA a que fa referència a la lletra d), qualsevol acció o l'omissió relativa a:
  - i. l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució il·legal dels recursos del pressupost de la Unió o dels pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
  - ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o
  - iii. l'ús indegut d'un benefici obtingut legalment, amb aquest efecte;

- d) en matèria d'ingressos procedents dels recursos propis de l'IVA, qualsevol acció o l'omissió comesa en una trama fraudulenta transfronterera en relació amb:
- i. l'ús o la presentació de declaracions o documents relatius a l'IVA falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució dels recursos del pressupost de la Unió,
  - ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació relativa a l'IVA, que tingui aquest efecte; o
  - iii. la presentació de declaracions de l'IVA correctes amb la finalitat de dissimular de forma fraudulenta l'incompliment de pagament o la creació il·lícita d'un dret a la devolució de l'IVA.

També s'entén la **corrupció passiva** com l'acció d'un funcionari/treballador d'entitat pública que, directament o a través d'un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

Tanmateix, la **corrupció activa** s'entén per l'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o a través d'un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari/treballador d'entitat pública, per a ell o per a un tercer, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

Cal remarcar, però, que l'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau; la concurrència d'intencionalitat és un element essencial en el frau, element que no és necessari que es doni perquè existeixin irregularitats.

7.1. Mesures de prevenció

A continuació es presenten algunes mesures que s'adoptaran en matèria de lluita antifrau. No obstant, més enllà d'aquestes, cal que totes les persones de l'entitat realitzin una aplicació estricta de la normativa interna (normativa estatal, autonòmica o local) corresponent, en particular, l'article 53 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic del Empleat Públic relatiu als Principis ètics. La disposició addicional primera d'aquest reial decret regula l'àmbit específic d'aplicació de la norma determinant que "els principis continguts a els articles 52, 53, 54, 55 i 59 seran aplicables a les entitats del sector públic estatal, autonòmic i local, que no estiguin incloses a l'article 2 del present Estatut i que estiguin definides així a la seva normativa específica". És a dir, és aplicable al personal de l'empresa SUMAR, entitat que forma part del sector públic institucional del àmbit local (article 2.2 b) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic.

- **Assumpció de compromís ètic**

SUMAR es compromet a desenvolupar una cultura ètica, basada en els valors de la integritat, l'objectivitat, el rendiment de comptes i la honradesa. Com a mostra de compromís, es realitza una declaració institucional manifestant la voluntat d'aplicar una tolerància zero davant del frau (Annex III).

També esmentar el Codi Ètic i de Conducta vigent dins SUMAR, aprovat en data 13 de març de 2019, que ha de servir com a mirall i guia per a treballadors i treballadores, així com a directius, a la hora de dur a terme les funcions assignades. Aquest document proposa una gestió general del dia a dia basada en:

- Valors públics.
- Transparència i traçabilitat.
- La persona, al centre de totes les decisions.
- Qualitat del servei i professionalitat.
- Millora continua.
- Seguiment i control dels equipaments i programes per part del titular del servei.
- Proximitat i relació continua entre les administracions públiques i SUMAR.

- **Tractament dels possibles conflictes d'interessos**

SUMAR ha elaborat un document relatiu a la prevenció, la detecció i la gestió del possible conflicte d'interessos. S'hi dona informació al personal sobre les diferents modalitats de conflicte d'interessos, les maneres d'evitar-ho i la normativa vigent en relació amb aquesta matèria i es recull el procediment a seguir en cas que es detecti un possible conflicte d'interessos (apartat 5 d'aquest document).

- **Establiment d'un Comitè Antifrau**

S'ha identificat un Comitè Antifrau de SUMAR al qual se li assigna les funcions que es deriven de l'elaboració, l'aplicació i el seguiment del Pla Antifrau i de les mesures en aquest contingudes, encarregat de fer l'avaluació de frau, examinar les denúncies que li poguessin arribar, avaluar situacions que puguin ser constitutives de frau o corrupció i, si escau, comunicar-les a les entitats que correspongui, així com proposar mesures correctores.

Tindrà les funcions que se li assignen a l'apartat 3.1.

- **Habilitació d'un canal de denúncies**

SUMAR disposa d'un canal intern d'alertes que permet comunicar informació sobre irregularitats, a tots els membres de l'Organització, ja siguin persones empleades, autònomes, accionistes, membres dels òrgans de govern o personal directiu, així com qualsevol persona que treballi sota la direcció o supervisió de contractistes, subcontractistes o proveïdors, així com la resta de persones referides a l'article 3 de la Llei 2/2023, de 20 de febrer.

El funcionament d'aquest canal es troba descrit al document "Política del sistema intern d'informació". Quan es detectin denúncies que tinguin a veure amb l'execució de fons Next Generation, es passarà el cas al comitè antifrau regulat a l'apartat 3 del present document perquè apliqui el procediment estipulat.

D'altra banda, de cara a possibles denúncies externes que es puguin rebre, s'ha ubicat a la pàgina web de SUMAR l'enllaç al canal de denúncies habilitat per l'SNCA (Infofrau) per comunicar informació sobre frauds o irregularitats que afectin fons europeus, que disposa d'un apartat específic relatiu al Mecanisme de Recuperació i Resiliència tenint en compte el que disposa la Comunicació 1/2017, de 6 d'abril, sobre la manera com poden procedir les persones que tinguin coneixement de fets que puguin ser constitutius de frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats total o parcialment amb càrrec a fons procedents de la Unió Europea.

Els enllaços al propi canal de denúncies així com a la informació sobre la seva regulació són els següents:

<https://planderecuperacion.gob.es/buzon-antifraude-canal-de-denuncias-del-mecanismo-parala-recuperacion-y-resiliencia>

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/Paginas/denan.aspx>

- **Realització d'una autoavaluació del risc de frau**

Es realitzarà, de manera anual, una revisió dels riscos de frau mitjançant l'eina descrita en l'apartat 4.2 del present pla. El comitè Antifrau serà l'organisme encarregat de fer-ho.

7.2. Mesures de detecció de frau i corrupció

Malgrat l'adopció de les mesures de prevenció aquí exposades, cal establir sistemes per detectar a temps els comportaments fraudulents que se n'escapin.

- **Comprovació de la informació**

La declaració d'absència de conflicte d'interessos ha de ser verificada. Els mecanismes de verificació hauran de centrar-se en la informació continguda en el DACI, que haurà d'examinar-se d'acord amb els procediments establerts a l'Ordre HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès en tots els procediments que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. Aquesta ordre estableix:

- El contingut que han de tenir les Declaracions d'Absència de Conflictes d'Interès, implicant alguns petits canvis respecte el model de DACI establert en l'anterior ordre HFP/1030/2021.

- El procediment que cal seguir per a la verificació de les declaracions d'absència de conflictes d'interès, utilitzant l'aplicatiu MINERVA.

Les persones que estan obligades a signar les DACIS són l'òrgan de contractació unipersonal i membres de l'òrgan de contractació col·legiat, així com membres de l'òrgan col·legiat d'assistència a l'òrgan de contractació que participin en els procediments de contractació a les fases de valoració d'ofertes, proposta d'adjudicació i adjudicació del contracte. Les DACIS s'hauran de signar electrònicament just després de conèixer qui seran aquestes persones.

Una vegada habilitat l'accés a les plataformes informàtiques corresponents, s'utilitzarà l'eina informàtica MINERVA per analitzar les possibles relacions familiars o vinculacions societàries, directes o indirectes en les que hi pugui haver un interès personal o econòmic susceptible de provocar un conflicte d'interès entre les persones abans mencionades i els participants en cada procediment.

El responsable de l'operació identificat al CoFFEE serà qui farà la consulta i qui rebrà prèviament el codi de referència generat també pel CoFFEE. El codi permetrà l'enllaç automàtic entre MINERVA i CoFFEE.

S'introduirà al MINERVA el DNI de les persones esmentades en el primer punt i el DNI, nom, cognoms i raó social de les empreses participants.

Possibles resultats:

- "No s'han detectat banderes vermelles". El procediment continua.
- "S'ha detectat una/diverses banderes vermelles". Es comunicarà a la persona afectada i al superior jeràrquic per tal de que s'abstingui del procediment en un termini de 2 dies hàbils. Si la persona considera que no hi ha conflicte, pot signar una nova DACI explicant la situació. En cas de que no s'abstingui, es sol·licitarà a MINERVA informació addicional dels riscos i el responsable prendrà una decisió al respecte, podent demanar un informe al comitè antifrau i aquest a Intervenció General de l'Estat (es disposa de 2 dies hàbils). Amb els informes sobre la taula, el responsable podrà o bé acceptar la seva participació o ordenar l'abstenció, substituint a la persona. S'haurà de reiniciar el procediment amb la persona substituïda. Caldrà penjar tota la documentació generada al CoFFEE.
- "S'ha detectat una/diverses banderes negres": No hi ha informació d'un o diversos participants per fer la comprovació. Es pot continuar amb el procediment i, simultàniament, el mateix òrgan de contractació requerirà la informació a les empreses d'acord amb el que s'estableixi als plecs (caldrà incloure-hi aquest supòsit). S'introduiran les dades recollides al MINERVA i es farà el creuament corresponent.

- **Banderes vermelles (Red Flags)**

Resulta necessari l'establiment d'uns indicadors de frau per tal de que es puguin detectar pràctiques fraudulentades d'una manera establerta i diligent. En aquest sentit, la Comissió

Europea té detectades les principals males pràctiques o irregularitats que es porten a terme en procediments dins del marc d'aplicació, facilitant la implementació de sistemes de detecció harmonitzats i alhora dissuadint aquestes conductes.

El catàleg elaborat per la Comissió Europea incorpora signes o marcadors de risc anomenats Banderes Vermelles, que serà utilitzat per SUMAR, s'incorporen a l'annex II.

7.3. Mesures de correcció i persecució

La intencionalitat és un element propi del frau segons el concepte recollit a la Directiva PIF. Demostrar l'existència de tal intencionalitat i, per tant, la decisió sobre l'existència o no de frau als interessos financers de la Unió, no correspon als òrgans administratius sinó als òrgans jurisdiccionals de l'ordre penal que hagin d'enjudiciar la conducta de que es tracti. No obstant això, en l'àmbit estricte de les seves funcions, els òrgans han de fer, sobre la base de la documentació de què disposin, una valoració preliminar sobre la possible existència de tal intencionalitat o, si escau, sobre la seva absència, amb vista a decidir si una determinada conducta ha de ser remesa a aquests òrgans jurisdiccionals o al Ministeri Fiscal perquè sigui investigada i, si escau, sancionada penalment.

Es seguirà el protocol següent per a la correcció i persecució dels casos en que es detecti una conducta que pugui ser constitutiva de frau.

El titular de l'òrgan responsable del procediment que tingui coneixement d'una conducta que pogués ser constitutiva de frau o corrupció després de l'anàlisi de la possible existència d'alguna de les banderes vermelles definides al Pla de mesures antifrau o que hagi estat coneguda per qualsevol altra circumstància, haurà de:

- recopilar tota la documentació que pugui constituir evidències del frau esmentat;
- suspendre immediatament el procediment, quan sigui possible d'acord amb la normativa reguladora;
- elaborar un informe descriptiu dels fets esdevinguts;
- traslladar l'assumpte, juntament amb un informe i la pertinent evidència documental, a la unitat amb funcions de control de gestió per a la valoració de la possible existència de frau;
- adoptar les mesures que conforme a la normativa reguladora del procediment hagi o pugui adoptar per evitar la concurrència de frau.

Aquesta unitat avaluarà de manera objectiva la possible existència de frau amb la finalitat de decidir si una determinada conducta ha de ser denunciada davant dels òrgans jurisdiccionals competents o davant del Ministeri Fiscal perquè sigui investigada i, si escau, sancionada penalment.

En el cas que es consideri que pogués ser constitutiu de frau, aquesta unitat remetrà l'assumpte a l'òrgan col·legiat (comitè antifrau) per a la seva valoració i proposta d'elevació

a òrgan competent i, si escau, la seva tramesa a la institució que sigui procedent acord amb la tipologia i abast del presumpte frau (Servei Nacional de Coordinació Antifrau –SNCA- i/o Ministeri Fiscal).

D'altra banda, tant els ciutadans com els empleats, en cas d'indicis de frau que afectin fons europeus, per debilitats o manca d'operativitat en els sistemes de comunicació interna, podran comunicar els indicis de frau o els fets presumptament fraudulents a l'SNCA a través del Canal de denúncies extern Infofrau per a la seva valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud.

Per a la remissió a l'SNCA de sospites de frau i frau constatat cal atènyer-se a les comunicacions emeses per aquest Servei i al que estableixi sobre això. La comunicació amb l'SNCA la realitzarà la persona al càrrec de la directora jurídica de l'empresa.

L'àrea jurídica haurà d'iniciar una informació reservada per avaluar possibles responsabilitats i, si escau, avaluar la procedència de l'obertura d'un expedient per infracció en matèria econòmica-pressupostària, prevista a la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, o bé l'inici d'un expedient de caràcter disciplinari.

S'avaluarà la incidència del possible frau mitjançant la revisió de tots aquells projectes i/o subprojectes que hi hagin pogut estar exposats, determinant la seva qualificació com a sistèmic o puntual i, en tot cas, retirar els projectes i/o subprojectes o la part de els mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR.

Aquesta revisió es farà revisant la documentació generada pel procediment, posant especial èmfasi en tots els aspectes que puguin tenir a veure amb possibles casos de frau d'acord amb els criteris estipulats a la taula d'autoavaluació.

S'exigirà la recuperació per les autoritats competents dels imports indegudament desemborsats per aquestes, garantint processos sòlids de recuperació de fons, especialment de la UE, que s'hagin emprat de manera fraudulenta. L'aplicació d'aquestes sancions i la seva visibilitat són essencials per dissuadir la comissió del frau i han d'actuar amb determinació i agilitat.

Conclusa la investigació o transferida a les autoritats competents, s'haurà de mantenir un seguiment adequat, per promoure qualsevol canvi o revisió dels mecanismes de control relacionats amb el frau potencial o provat.

Igualment, en aquesta fase s'ha de garantir una cooperació entre les autoritats participants en el procediment, tant administratives com judicials, i molt especialment, en el tractament de les dades, la confidencialitat i la conservació dels arxius i proves resultants dels procediments.